

૨ જૈવિક વર્ગીકરણ :-

વર્ગીકરણ - સમૂહોના નાના નાના જૂથોમાં વહેંચણી.

- સમાનતા ધ્વજ લક્ષણ બંનેના આધારે.

- માપદંડોની ઉપયોગ.

ટૂંકી પદ્ધતિઓ - એક અથવા બે લક્ષણો પર જ આધારિત.

- ફક્ત બાહ્યકાર લક્ષણો

- લૂત લેણી

નવી પદ્ધતિઓ - રસાયણવિદ્યા, અંતઃસ્થવિદ્યા, જનીનશાસ્ત્ર, phylogeny.

વર્ગીકરણ → સૌ પ્રથમ વૈજ્ઞાનિક પ્રયાસ.

Aristotle દ્વારા - Father of zoology.

બેદાંજ સમૂહો.

વનસ્પતિઓ

પ્રાણીઓ.

ઘટ

ગુપ્ત

પ્રકાશ

Anaima

Enaima.

- પ્રકાશ લીલું

- મધ્યમ ઊંચાઈ

- ઊંચાઈ વધુ.

લાલ રૂઢિર વગરના

લાલ રૂઢિર ધરાવતા.

- ઊંચાઈ નીચી

- ચોક્કસ પ્રકાશનશી

- ચોક્કસ પ્રકાશ

દુ. સીવાઈલ

દુ. નીલગીરી

* વર્ગીકરણની મુખ્ય પદ્ધતિ :-

- સમૂહોને અલગ અલગ મુખ્યમાં વિભાજન કરવાની પદ્ધતિ.

(1) બી મુખ્ય વર્ગીકરણ :- Carl. Linn. દ્વારા.

- દ્વિતીય વર્ગીકરણ પદ્ધતિ.

વનસ્પતિ મુખ્ય

પ્રાણી મુખ્ય

- ઘજર

કોષદિવાલ.

ગરબજર.

- ગરબજર

પ્રચલન.

ઘજર.

- સ્વયંપીચી

પીચણ

પરપીચી

- ગરબજર

આહુચક લંત

ઘજર.

- ધીમી.

પ્રલિસાદ

ઝડપી

કેદારણી.

બેક્ટેરિયા, ફૂગ, લીલ, ડિયોન, ત્રિઅંગી અનાવન.

અમીબા, પેરામિશિયમ, પ્રજીવો, અપ્રજીવકાંડી ધ્વજ પાલકાંડી સમૂહો

ફૂગ, લીલ, ડિમિંગ,
ત્રિચી, અનાવૃત્ત,
આવૃત્ત બીજધારી.

પ્રજીવો, અપ્રજીવિત અને
પ્રજીવિત સજીવો

⇒ મર્યાદાઓ :-

(1) એકકોષી અને બહુકોષી સજીવો વચ્ચે કોઈ જ લેદ નથી.

દ્રઃ- બેક્ટેરિયા } વનસ્પતિ સૃષ્ટિ.
ત્રિચી }

(2) આદિકોષકિન્ત્રી અને મુલકોષકિન્ત્રી સજીવો વચ્ચે કોઈ જ લેદ નથી.

દ્રઃ- બેક્ટેરિયા → આદિકોષકિન્ત્રી } વનસ્પતિ સૃષ્ટિ.
ફૂગ → મુલકોષકિન્ત્રી }

(3) સ્વયંપોષી અને પરપોષી સજીવો વચ્ચે લેદ નથી.

દ્રઃ- આવૃત્ત બીજધારી → સ્વયંપોષી } વનસ્પતિ સૃષ્ટિ.
ફૂગ → પરપોષી }

(4) *Chlamydomonas* } → બે માંથી એકેય સૃષ્ટિમાં ન આવે.
Euglena

(2) ત્રીજી સૃષ્ટિ વર્ગીકરણ પદ્ધતિ :- E. Haeckel દ્વારા.

↳ ત્રીજી સૃષ્ટિ → પ્રોટીસ્ટા - બધાં જ એકકોષી સજીવો.

- જલીય મુલકોષકિન્ત્રી સજીવો.

પ્રોટીસ્ટા → બેક્ટેરિયા, ફૂગ, પ્રજીવો. (અમીબા, પેરામિશિયમ)

- યુગ્લિના, *Chlamydomonas* વગેરે.

(3) ચાર સૃષ્ટિ વર્ગીકરણ પદ્ધતિ :-

↳ ચોથી સૃષ્ટિ → મીનિરા - બધાં જ આદિકોષકિન્ત્રી સજીવો.

Copeland દ્વારા.

- સ્કલ બેક્ટેરિયા (યુબેક્ટેરિયા, સાયનોબેક્ટેરિયા,
આઈબેક્ટેરિયા.)

ચાર સૃષ્ટિ → (A) મીનિરા

(B) પ્રોટીસ્ટા

(C) વનસ્પતિ

(D) પ્રાણી

} સૃષ્ટિ.

(4) પાંચ સૃષ્ટિ વર્ગીકરણ પદ્ધતિ :-

↳ R.M. લીટ્લર દ્વારા, 1969.

- મૂળ ઉદ્ભવિકાસીય પદ્ધતિ.

- પાંચમી સૃષ્ટિ → ફૂગ.

- ફૂગને અલગ સૃષ્ટિનો દરજ્જો આપ્યો.

(1) મીનિરા

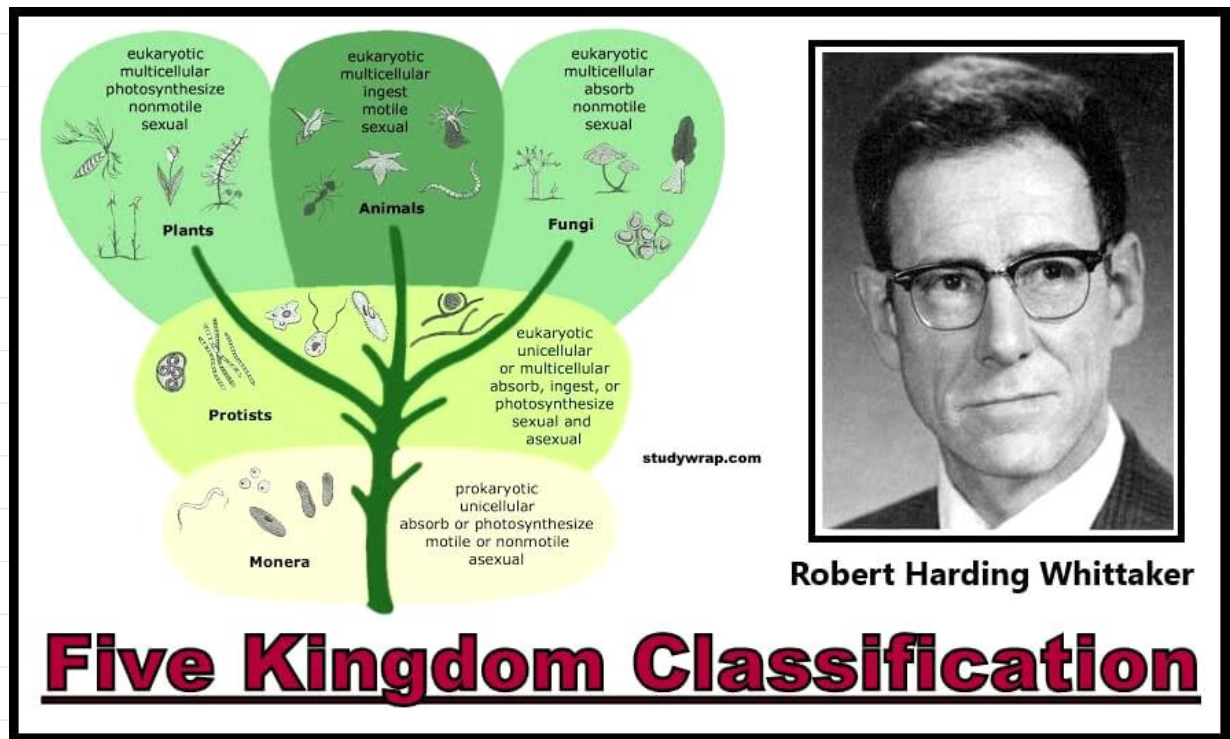
(2) પ્રોટીસ્ટા

(3) ફૂગ

(4) વનસ્પતિ

(5) પ્રાણી.

- પાંચમી સુઠિર → ક્લોગ.
- ક્લોગને અલગ સુઠિરનો દરજ્જો આપ્યો. (4) વૈનસ્પતિ
- માપદંડો :- (5) પ્રાણી.
- (1) કોષનો પ્રકાર → આદ્યકોષકેન્દ્રી
- (2) શરીરનું વિભેદન → મુલકોષકેન્દ્રી
- (3) પોષણ → વિભેદન શરીર → સાચા ત્રુળ, પ્રકાંડ, પર્ણ વગેરે.
- (4) પ્રજનન → અવિભેદન શરીર (મુકામક)
- (5) phylogeny - ઉત્કર્ષાત્મક ઇતિહાસ.

માપદંડ.	સુષિરવ્યો.				
	મીનિરા	પ્રોટીસ્ટા	ફૂગ	વનસ્પતિ	પ્રાણી
હોમીના પ્રકાર					
હોમીનિડે પટલ					
ટ્રેસિડ આયોજન					
હોમીધાલ					
પોમ્પ્સ પ્રકાર					

"વર્ગીકરણ પદ્ધતિમાં સતત ઉદ્વિકાસ થવા મળે છે." → સમઘવો.

હારણ → માપદંડોનું રાશ વધે છે.

બે સુષિર વર્ગીકરણ → હોમીધાલ ની લગ્ન

↓

વનસ્પતિ { બેટ્ટેરિયા. → આઈકોપ્ટેરિડી, પેટીડોગ્લાયકિનની બનેલી
સુષિર { ફૂગ. → મુકોમ્પેડી, કાઈટીનની બનેલી.
લીલ → મુકોમ્પેડી, લાલ્બેસ, ગ્લુકોસ, Mannose.
વનસ્પતિ. → મુકોમ્પેડી, લાલ્બેસ + pectin, પ્રોટીન.

પ્રાણી સુષિર → અમીબા

તેણે સુષિર → ફક્ત અપ્સોસી સજીવો.

↓

પ્રોટીસ્ટા { બેટ્ટેરિયા. → પહેલાં વન. સુષિર.
અમીબા → " પ્રાણી સુષિર

પાંચ સુષિર → 5 માપદંડો.

બે સુષિર.

↓

વનસ્પતિ સુષિરમાં

{ બેટ્ટેરિયા → મીનિરાની } સુષિર.
{ ફૂગ → ફૂગની. }

(5) 10 સુષિર વર્ગીકરણ પદ્ધતિ.

↳ Carl Woese દ્વારા.

મીનિરા { આઈકોપ્ટેરિડા
યુકેટ્ટેરિયા

(1) આઈકોપ્ટેરિડા (5) વનસ્પતિ

(2) યુકેટ્ટેરિયા. (6) પ્રાણી.

(3) પ્રોટીસ્ટા

(4) ફૂગ.

આર્કિબેક્ટેરિયા

- હોમાદ્યાલ - પેપીડોગ્લાયકેન. ગરબજર
- હોમરસપટલ - F.A.ની માઈડ શૂંખલા બજર
- PM → ક્રિસ્ટોલિપિડનું એક જ સ્તર.

યુબેક્ટેરિયા.

- હોમાદ્યાલ - પેપીડોગ્લાયકેન. બજર
- PM → F.A.ની માઈડ શૂંખલા ગરબજર.
- PM → ક્રિસ્ટોલિપિડનું ડિસ્કર બજર.

Carl woose → જીવનના ત્રણ કોમે (Domain) બનાવ્યાં.

→ 16S rRNA જનીન ફગ.

→ બધાં જ સમૂહો → Progenote પ્રકારના આદે સમૂહોમાંથી ઉત્પન્ન થયા.

